

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/411-2/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

8/2017. (II. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október 13-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2017. január 12-én – Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2016. október 9-én történt rendőri intézkedés (elfogás és azt követő előállítás, annak körülményei) és a részrehajló rendőri intézkedés miatt 2016. október 13-án, a Testület panaszirodáján személyesen terjesztette elő panaszát.

I.

A panaszbeadvány szerint 2016. október 9-én a panaszos lakóházában az első emeleten lakók, akik albérlőként tartózkodnak a lakásban, hangosan hallgatták a zenét és kiabáltak. A panaszos feltételezése szerint ezek a személyek drogfogyasztók. A panaszos rokona – aki szintén panaszt terjesztett a Testület elé a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés miatt – nem tudott pihenni tőlük, ezért szólt nekik. Fél perc múlva két fiatal a szomszédból megjelent az ajtaja előtt és

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

többször megütötték a panaszos rokonának fejét, ami vérezni kezdett. Ezután két nő is megjelent, akik szintén nekiestek a rokonának.

A panaszos ezen idő alatt a konyhában evett, majd a verekedésre felfigyelve, késsel és villával a kezében kiment és azt kiabálta, hogy „takarodjanak innen”. Ekkor a támadók lehátráltak a lépcsőn, miközben őt folyamatosan, életveszélyesen szidalmazták.

A panaszos rokona hívta a rendőrséget. Amikor a rendőrök kiérkeztek a helyszínre, mentőt hívtak, majd és a rokont beszállították a kórházba, ahol látelleletet vettek, onnan pedig beszállították a rendőrkapitányságra.

A panaszt a lakcíméről előállították a rendőrkapitányságra, garázdaság elkövetése miatt. Éjjel hallgatták ki gyanúsítottként a panaszt (és a rokonát is). A gyanúsított kihallgatásáról nem kapott jegyzőkönyvet. Az elbocsátását követően pedig a rendőrök nem gondoskodtak a hazajutásáról.

A panaszos sérelmezi, hogy csak az egyik támadót állították elő, a nőt nem szállították be. Véleménye szerint az ismeretség alapján nem történt meg a többi támadó előállítása. Előadta továbbá, hogy nem követt el sem ő, sem rokona garázdaságot, illetve a gyanúsítást is panasolja.

Egy rendőr bement az előállító helyiségbe, és közölte a panaszzal, ha a bűncselekmény elkövetését nem ismeri el (egy „kis cetli” volt nála, amelyet kért, hogy olvassanak el), akkor még bent lesz két-három órán keresztül. A panaszos továbbá kifogásolja a rabosítását is.

b) A panaszos rendelkezésre bocsátott három fényképfelvételt, amelyek a lakóház egyes részeit (lakás ablakok, folyosó) ábrázolják.

c) A személyes meghallgatás alkalmával a panaszos átadta a Testület az előállítás időtartamáról szóló igazolást, amelynek tartalmát a Testület az Állásfoglalás II. részénél ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A rendőrségtől kapott dokumentumok alapján megállapítást nyert, hogy a panaszossal szemben a BRFK két kerületi rendőrkapitányságának rendőrei is intézkedtek a panaszbeadványban megjelölt napon.

A.

1) A panaszossal szemben a lakásánál a BRFK egyik Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály állományába tartozó rendőrök intézkedtek: egy c. r. főtörzszászlós és egy r.

őrmester, akik az elfogást követően átadták a BRFK másik, a panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság rendőreinek további intézkedés végett.

2) A rendőrség továbbította a Testület részére két hangfelvételt, valamint a „Küldés leírása” elnevezésű dokumentumot.

a) Az első felvétel egy segélyhívó számra történt telefonos bejelentés, amely 2 perc 50 másodperc terjedelmű.

A segélyhívó központot hívja egy nő: „Tudná kapcsolni a rendőrséget? Az első emeleten van egy balhé a házban.” Az operátor pontos címet kér, amire a telefonáló azt közli. A bejelentő elmondja, hogy veszekedés hallatszik, egy nő kiabál valakivel. A telefonáló a nevét nem akarja megadni. Elmondja, hogy a házba úgy tudnak bejutni a rendőrök, ha becsöngetnek. A földszinten nekitámadtak a szomszédjuknak (Zs.-nek), aki a földszinten lakik. Most is folyik a verekedés. Az előzményt nem ismeri.

Arra a kérdésre, hogy a telefonáló testvére látja-e, hogy mi történik, a bejelentő igennel felel, de elmondja, hogy majd jönnek a rendőrök és nekik elmondják.

b) A második hangfelvétel, 1 perc 46 másodperc terjedelmű, a panaszos rokonának az országos segélyhívó központhoz (112) tett bejelentését rögzíti. A férfi elmondja, hogy a földszint 1.-ből telefonál. Rendőrt és mentőt kért, de azonnal a megadott cím alá. Közli, hogy múlt héten volt gerincműtete, és az első emeleti kábítószeres cigányok megtámadták a földszinten. A támadók ott vannak, az 1. emeleten, ott laknak albérletben. „Ez egy kábítószer elosztó hely, olyat küldjenek, amit kell.” Az operátor kérdésére, hogyan jutnak be a rendőrök, megadja a kaputelefon számát. Azok, akik megtámadták, az 1. emeleten laknak, az ajtószámukat nem tudja. A telefonáló most a saját lakásában van. Arra a kérdésre, hogy mentőre van-e szüksége, igennel felel. Ezt követően a mentőszolgálatnak átadják a vonalat.

c) A „Küldés leírása” elnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy egy névtelen személy mobiltelefonszámon 2016. október 9-én 14 óra 47 perckor hívta a 112-es segélyhívó számot. A bejelentést az ügyelet rögzítette. A küldés időpontja 14 óra 53 perc, az érkezése 15 óra 8 perc. A befejezés időpontja 16 óra 33 perc.

A munkanapló azt tartalmazza, hogy a megadott címen az első emeletről veszekedés hallatszik. „Most azt mondják, többen támadtak neki. Állítólag már történt bejelentés. 70-es kaputelefon. A földszinten lakik a bejelentő, az 1. emeleten laknak, akik megtámadták. A bejelentőt megtámadták, az első emeleten lakók. A bejelentő átkapcsolva a mentőnek. Rendőri intézkedést kér. 2 fő fiatal kint cigiztek a folyosón, ekkor a földszintről felszóltak nekik, hogy 'Mi a k...va anyátokat kiabáltok?'. A 2 fiatal leindult, megkérdezni az öreget, hogy miért kell így beszélni, de a férfi már egy kerítésléccel várta őket, azzal elkezdett hadonászni, ekkor az egyik fiatal, 2 alkalommal, ököllel megütötte az arcát, ezt követően a másik öreg férfi beszaladt a konyhába, és kirohant egy konyhakéssel, miközben 2-4 méterről azt kiabálta, hogy takarodjatok fel a lakásba. Feljűk nem szúrta, csak a kezében volt a kés. A megütött idős férfit a mentő elszállította a kórházba.

A készenléti csoportvezetővel egyeztetettek, aki pedig egyeztetett a vezetőügyeletessel. Minden résztvevőt beszállítanak a rendőrkapitányságra. A kést is beviszik, azt a bü. lefoglalja. 3 fő előállítás garázdaság miatt és egy tanú beszállítása.”

A bejelentés szövegénél csak annyi szerepel, hogy „az első emeletről veszekedés hallatszik. Most azt mondják többen támadtak neki. Állítólag már történt bejelentés.”

A prioritás sürgős, az elintézés típusa: előállítás, helyszín megtekintése, igazoltatás, jogi felvilágosítás, adatgyűjtés.

3) A panaszos elfogásáról szóló jelentés az alábbiakat tartalmazza.

2016. október 9-én 8 órától 20 óráig régiós gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el a rendőrök. Szolgáltatuk teljesítése során, 15 órakor azt az utasítást kapták a Központtól, hogy menjenek a megadott helyre, mert onnan verekedésről érkezett bejelentés.

A rendőrök 15 óra 15 perckor érkeztek a helyszínre, ahol már jelen voltak az Országos Mentőszolgálat munkatársai, egy mentőápoló vezetésével, aki elmondta, hogy 15 óra 5 perckor érkeztek, mert egy fejszerűlt személyről érkezett a központjukba bejelentés.

A rendőrök felvették a kapcsolatot a bejelentővel, a fejszerűlt személlyel (a panaszos rokonával), aki elmondta, hogy aznap kb. 14 óra 30 perc körül a lakóházban hangoskodásra lett figyelmes. Ekkor kilépett a belső udvarra az alagsor 1. szám alatti lakásából, és észlelte, hogy az egyik első emeleti ajtó előtt dohányzó két férfi beszél hangosan. Mivel ez a hangoskodás a lakóházban rendszeresen elő szokott fordulni, ami a bejelentőt nagyon idegesíti, ezért felkiabált nekik, beszélgessenek kicsit halkabban. Ezután a két személy szóban kérdőre vonta őt, majd gyors léptekben elindultak az első emeletről a lakása felé. Amikor odaért hozzá a két férfi, hangosan kiabáltak vele, majd egyikük több alkalommal, ököllel arcon ütötte (hogy pontosan hányszor, arra nem emlékezett, de 2-3 ütést kaphatott). Az ütések következtében nekiesett a falnak, majd ezt követően arra lett figyelmes, hogy a két férfit egy nő elhúzza onnan, és mind a hárman visszatértek az első emeleti lakáshoz. A történetet követően a vele panaszossal együtt értesítették a hatóságokat. A panaszos rokona a bal karján, illetve az arcán sérült meg.

A panaszos rokonát a mentőszolgálat munkatársai megvizsgálták, majd a mentőápoló az elsődleges vizsgálatokat követően közölte a rendőrökkel, hogy a férfi könnyű, nyolc napon belüli sérüléseket szenvedett, de további vizsgálatok és ellátás céljából a kórházba szállítják, majd a helyszínről távoztak.

A rendőrök ezt követően igazoltatás alá vonták az intézkedés időpontjában is az első emeleten tartózkodó („korábban hangoskodó”) két férfit, B. B.-t és P. Z.-t. P. Z. elmondta, hogy az első emelet 19-es ajtó alatti lakásban albérlőként lakó rokonánál, B. I.-nál végzett felújítási munkákat. 14 óra 30 perc körül a másik férfival, B. B.-vel a lakás előtt tartózkodtak és dohányoztak. Beszélgetés közben arra lettek figyelmesek, hogy a földszintről egy idős férfi (a panaszos rokona) azt kiabálja nekik, hogy „hallgassatok már el, a k...va anyátokat”. Ezt követően szóban számon kérték tőle, hogy hogy beszél velük, majd néhány perc hangos szóváltás után lesétáltak hozzá mind a ketten. Amikor odaértek az alagsor 1. szám alatti lakáshoz, a rájuk kiabáló férfi egy kb. 60-80 cm-es kerítéslécet tartott a kezében, amivel ütő mozdulatokat tett feléjük. A meghallgatott férfi, P. Z. az ütő mozdulatokat elkerülve mellé került, majd – elmondása szerint védekezéséppen – két alkalommal, ököllel állon ütötte. Ezt követően arra lett figyelmes, hogy az alagsor 1. szám alatti lakásban tartózkodó másik férfi (a panaszos) egy kb. 15 cm pengehosszúságú késsel a jobb kezében kiszalad a lakásból, majd kb. 3 méterre megáll előttük és hangosan kiabál feléjük, hogy „takarodjanak el”. Ezt követően az időközben odaszaladó B. I.-vel együtt visszaszaladtak mindhárman az első emeleti lakáshoz. Hozzátette, hogy nem érzi magát hibásnak a történetekkel kapcsolatban, csak védekezésből ütötte

meg két alkalommal a bejelentőt. Hozzátette, továbbá hogy a mellette tartózkodó másik férfi, B. B. nem bántalmazott senkit, csak külső szemlélője volt az eseményeknek.

A másik férfi, B. B. és a nő rokona, B. I. megerősítették a meghallgatott férfi által elmondottakat. Hozzátették, hogy nagy riadalmat keltettek bennük a történetek.

A rendőrök a helyszínen meghallgatták a panaszoszt is, aki a történetekkel kapcsolatban elmondta, hogy 14 óra 30 perc körül hangoskodásra figyeltek fel rokonával. A panaszosz rokona ezt követően az udvarra ment, ahol hangosan veszekedni kezdett két férfival, akik az első emeleten tartózkodtak. Pár perc szóváltás után a két férfi lesétált a lakásuk elé. Ekkor panaszosz rokona a lakásuk előtt – mivel attól tartott, hogy azért jönnek le, mert meg akarják verni őket – a kezében egy kb. 80 cm hosszúságú kerítésléccel várta a két férfit. Ezután nem látta a panaszosz, hogy pontosan mi történt, csak arra lett figyelmes, hogy a két férfi közül az idősebb ökölrel ütni kezdi rokona arcát. Ezt követően – mivel nagyon megijedt, hogy őt is bántani fogják – a lakásba szaladt, ahol a konyhában jobb kezébe vett egy darab kést, majd kiszaladt vele a két férfi felé. Kb. 3 méterre a két férfitől megállt, majd kezében a késsel azt kiabálta nekik, hogy „takarodjanak el innen”. Ekkor a két férfi visszaszaladt az első emeletre, ő pedig azonnal a rokona segítségére sietett, majd értesítették a hatóságokat. Kérdésre a panaszosz azt is elmondta, hogy a kezében tartott késsel nem tett szúró mozdulatot a két férfi felé, csak azért vette magához, ha őt is megtámadják, akkor tudjon vele védekezni. Elmondta azt is, nem látta, hogy rokona a kezében lévő léccel tett-e ütő mozdulatot a két férfi felé.

Ezt követően a rendőrök további tanúkutatást végeztek, annak során meghallgattak az első emelet körfolyosóján tartózkodó nőt, B. R.-nét, aki közölte, hogy elejétől kezdve látta a történeteket, és megerősítette a korábban meghallgatott férfi, P. Z. által elmondott eseményeket. A további tanúkutatás nem vezetett eredményre, a lakóházban biztonsági kamerarendszer nincs kiépítve.

A helyszínt szemrevételezték a rendőrök, annak során megállapították, hogy a cselekmény helyszínén vér vagy egyéb nyom nincs. Az alagsor 1. szám alatti lakás bejárati ajtaja mellett a falnak támasztva egy kb. 80 cm hosszúságú kerítésléc volt, amin szintén nem volt vérnyom. A lakás bejárati ajtaján belépve, attól jobbra lévő egyik szekrény tetején egy kb. 12-15 cm pengehosszúságú kést találtak, amire a panaszosz azt válaszolta, hogy azt tartotta a kezében a cselekmény során.

A történeteket jelentették a Központnak, ami a készenléti csoportvezetővel való egyeztetést követően utasította őket, hogy a panaszoszt, annak rokonát és a férfiak közül az elsőként meghallgatott személyt a helyszínen szándékos bűncselekmény (garázdaság) elkövetése miatt fogják el, illetve további intézkedések megtétele céljából a kerületi rendőrkapitányságra állítsák elő. Tanúként történő meghallgatása céljából a másik férfit is be kellett szállítaniuk a rendőrkapitányságra, illetve a cselekmény során kézben tartott kést átvételi elismervény ellenében át kellett venniük, és azt jelentéshez mellékelniük kellett.

A rendőrök a fentieket közölték a személyekkel, valamint tájékoztatták őket az előállítás időtartama alatti jogaikról és kötelezettségeikről, amit megértettek és tudomásul vettek.

A személyek ruházatát előzetes figyelmeztetést követően a helyszínen átvizsgálták, annak során közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, bűncselekmény elkövetéséből származó tárgy, bűncselekmény elkövetéséhez alkalmas eszköz nem került elő.

A panaszosz rokonának kórházban történő őrzését és a kerületi rendőrkapitányságra történő szállítását a X. hívónevű tagállomás hajtotta végre. Sérülését a kórházban megvizsgálták, melynek

során megállapították, hogy az eset során könnyű, nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. A könnyű testi sértéssel kapcsolatos magánindítványra vonatkozó jogi felvilágosítást részére megadták részére.

Az előállítottak beszállításában egy másik tagállomás nyújtott segítséget.

A rendőrök a rendőrkapitányságon jelentették a történeteket a szolgálatirányító parancsnok részére is.

A jelentésben szereplő valamennyi személyt ellenőriztem a KÖNYIR-ben és a SIS II-ben, amelyekben nem szerepeltek.

Az intézkedés befejezésével tájékoztatták az intézkedés alá vont személyeket a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szerinti panasztétel lehetőségéről és az előterjesztésre nyitva álló határidőről is.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 15 óra 15 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulója alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján (szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követően) elfogták. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI.24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2016. október 9-én 15 óra 35 perckor megtörtént. Az Rtv. 33.§-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót szóban kiadták, az előállítás idejéről szóló igazolást viszont nem adták ki, mivel a panaszossal szemben további intézkedés megtétele vált szükségesé.

A panaszost további intézkedés végett 18 óra 30 perckor átadták a szolgálatirányító parancsnoknak.

4) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és elfogása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) a) A „Nyilatkozat a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról” elnevezésű dokumentum szerint a panaszos az öt órát meghaladó fogvatartása esetére ételmezt kért, és kapott is (2016. október 10-én 21 óra 15 perckor). A nyilatkozatot a panaszos aláírta.

b) „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum – amit a panaszos mint fogvatartott aláírt – azt tartalmazza, hogy magyar nyelven tájékoztatást kapott az előállított személyek jogairól és kötelességeiről, jogorvoslati lehetőségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót megkapta. Nyilatkozata szerint nem dohányzik, hozzátartozója kiértesítését nem kéri. A nyilatkozat kitöltésének időpontja 2016. október 9. 17 óra 40 perc.

6) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyebek mellett a Testület elérhetőségét és határidejére vonatkozó tájékoztatást is tartalmazza – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak a kerületi rendőrkapitányság épületében. Kezdeté 2016. október 9. 15 óra 15 perc, vége október 10. 1 óra 20

perc. A panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése, illetve panasz nem keletkezett.

A dokumentumra rápecsételték – azonban időpont megjelölése nélkül –, hogy az előállítás időtartamát 4 órával meghosszabbítják, és egy aláírás látható mellette.

Az igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával tanúsította.

7) A gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszost 2016. október 10-én 0 óra 26 perctől 1 óráig hallgatták ki.

A panaszos elmondta, hogy 2016. október 9-én 14 óra 30 perc körül otthonában tartózkodott, amikor hangos veszekedésre lett figyelmes, ami a bejárati ajtó elől szűrődött be a lakásba. A zajra kilépett az ajtón és azt látta, hogy a testvérén van két férfi és két nő, láthatóan mind a négyen ütő mozdulatokat tettek felé. A panaszos az ütések nem látta, inkább dulakodást látott. Elmondja, hogy 59 éves és „nem az a harcolós típus”, ezért, hogy valami hatása legyen az otlétének, és testvérét is ki tudja szabadítani a helyzetéből, visszalépett a lakásba és felkapta a kezébe az első dolgot, amivel el tudja ijeszteni az embereket, felkapta és az egy kés volt. A késsel senkit nem akart bántani és sérülést okozni, csak azért vette a kezébe, hogy megijessze a támadókat.

Miután felvette a kést, és kiment az ajtóba, háromszor elkiabálta magát, hogy „takarodjatok innen”, amivel elérte a kellő hatást és azok az emberek felszaladtak az emeletre.

A panaszos elmondta, hogy a lakásukat úgy kell elképzelni, hogy az ember bemegy a lakóház bejárati ajtaján. Ott van egy földszinti rész, majd az udvar szélénél van lépcső lefelé, ott van az alagsor. Az eset a lakásajtó mellett történt, egy kis folyosó jellegű részen, majd ott van egyből a lépcső felfelé az udvarrésze.

A panaszos megismételte, hogy a kést csak azért vette kezébe, hogy megvédje a testvérét és csakis azért, hogy valamivel el tudja kergetni őket és nyomatékossítsa szavait, mást hirtelen nem talált a lakásban. A panaszos úgy lépett ki a lakásból, hogy testvére mögé lépett, nem ment a ház udvarára, az alagsori résznél tartózkodott.

Testvérénél nem látott lécet, de mert háttal volt neki, lehetett is nála. A panaszos nem tud személyleírást adni sem a férfiakról, sem a nőkről. Régóta a házban lakik ugyan, de alig ismer valakit.

8) A panaszossal szemben a helyszínen intézkedő két rendőr kiegészítő jelentést készített, amelynek során úgy nyilatkoztak, hogy az elsődleges jelentésben [Állásfoglalás II. rész 3) pont] leírtakat továbbra is fenntartják. A kiegészítő jelentés az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltakhoz képest az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

A rendőrök számára nem volt ismert a telefonos bejelentés pontos szövege, a Belváros Központ irányítója csak annyit mondott, azért menjenek a helyszínre, mert egy megvert férfiról érkezett bejelentés, akihez már mentőt is hívtak. Mire a rendőrök kiértek, a mentőszolgálat munkatársai már ellátásban részesítették a megvert személyt. Elsőként őt hallgatták meg, elmondásáról a rendőrök az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésben rögzítéssel azonos módon nyilatkoztak.

Mivel a mentőszolgálat munkatársa azt közölte, hogy a férfi kar- és fejsérülést szenvedett, ezért kórházba szállítása további vizsgálatok és ellátás céljából indokolt, így vele szemben – mivel egyéb körülmény a történetekkel kapcsolatban ekkor még nem merült fel – a szóbeli meghallgatását követően további intézkedés foganatosítására nem került sor, így a mentőszolgálat a kórházba szállította.

Ezt követően került sor a cselekményben részt vevő további személyek és az azt észlelő tanúk meghallgatására, akiknek elmondását a kiegészítő jelentés az elsődleges jelentéssel egyezően tartalmazza. A készenléti csoportvezető megállapította, hogy a panaszos, annak rokona és az elsőként meghallgatott férfi (P. Z.) cselekményükkel elkövették a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. §-a szerinti garázdaság bűncselekményét, ezért utasítására az utóbbi két személyt a helyszínen elfogták.

Tájékoztatták továbbá a Központ irányítóját, hogy kiérkezésük után néhány perccel, az események tisztázása előtt a panaszos rokonát a mentőszolgálat már kórházba szállította. Ezzel kapcsolatban a Központ felvette a kapcsolatot a kerületi rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnokával, aki a kórházba küldte az X. hívónevű tagállomását az orvosi vizsgálatok alatti őrzése, majd azt követő rendőrkapitányságra történő előállítására céljából.

A panaszbeadványban említett két nő közül egy volt a rendőri intézkedés során jelen (B. I.), akinek az előállítása azért nem történt meg, mivel arra nem merült fel információ, hogy bármilyen bűncselekményt vagy szabálysértést elkövetett volna. Ilyen tevékenységről a helyszínen sem a panaszos, sem pedig annak rokona nem tett utalást a rendőröknek.

A panaszbeadványban szereplő, a panaszos által részrehajló intézkedésre vonatkozó kijelentéssel kapcsolatban a rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedés alá vont személyekkel sem magánemberként, sem pedig rendőri intézkedés során korábban soha nem találkoztak. Más személyek előállítására azért nem került sor, mivel nem utalt információ arra vonatkozóan, hogy más személyek is elkövettek jogsértő cselekményt.

A panaszbeadványban szereplő további kérdésekre a rendőrök nem tudtak válaszolni, tekintettel arra, hogy az elfogott személyeket 18 óra 30 perckor átadták, majd jelentésírás elvégzése céljából a kerületi rendőrkapitányságra vonultak.

8) A Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály r. százados kiemelt rendészeti főelőadója parancsnoki kivizsgálást hajtott végre az ügyben, ami az Állásfoglalás 2)-7) pontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A panaszossal kapcsolatban a helyszínen intézkedő két rendőr 2016. október 9-én 18 óra 30 perctől kezdve nincs tudomásuk, mivel átadták BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságra.

a) A Testület azon kérdésére, mi volt a panaszossal szembeni rendőri intézkedés indoka, és célja, a parancsnoki kivizsgálás az alábbi választ tartalmazza. A Btk. 339. §-ának (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő garázdaság bűncselekményét elkövető személyek elfogása, és előállítása történt meg, amit az indokolt, hogy a panaszos, a rokona és az elsőként meghallgatott férfi (P. Z.) kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsított. A panaszos rokona szidalmazta a földszintről az első emeleten tartózkodó két férfit, akik lementek hozzá. Egy 80 cm hosszúságú kerítésléccel próbálta az egyik férfit megütni, aki erre több alkalommal, ököllel állon ütötte. A történetekbe

becsatlakozott a panaszos is, aki az alagsori lakásból egy késsel a kezében lépett ki, és távozásra szólította fel a férfiakat, és az időközben szintén a helyszínrre érkező nőt. Ennek hatására mindhárman visszamentek az első emeletre.

b) Az intézkedő rendőrök panaszossal (és a másik két személlyel is) az Rtv. 20. §-a (2) bekezdésének megfelelően közölték, hogy az elkövetett bűncselekmény miatt előállítják őket a kerületi rendőrkapitányságra, valamint tájékoztatták őket az előállítás időtartama alatti jogaikról, és kötelezettségeikről.

c) A panaszbeadvány azon részére, hogy két nő is volt a helyszínen (akik szintén részt vettek a panaszos bántalmazásában), mégsem történt meg előállításuk, a parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy az intézkedésnél és a bűncselekmény elkövetésénél egy nő volt jelen (B. I.), azonban nem merült fel információ arra vonatkozóan, hogy bármilyen bűncselekményt elkövetett, ezért nem került sor az előállítására.

e) Azon kérdésre, hogy mi indokolta azt, hogy a panaszos kihallgatása később történt meg, mint az állítólagos támadók kihallgatása, azt a választ kapta a Testület, hogy a kihallgatásokat BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság fogatosította.

f) A panasz részleghajló rendőri intézkedésre vonatkozó része tekintetében a parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy a rendőrök az intézkedést, az Rtv. 13. §-a (2) bekezdésének megfelelően, részleghajlás nélkül hajtották végre. Az intézkedés alá vont személyekkel, sem a magánéletben, sem rendőri intézkedés során még nem álltak kapcsolatban.

g) A BRFK elfogást fogatosító kerületi rendőrkapitányságának intézkedő rendőrei érdemben nem tudtak nyilatkozni a panaszbeadvány azon részei tekintetében, miszerint az egyik rendőr azt közölte, a panaszossal (és előállított rokonával is), amennyiben nem tesznek beismerő vallomást, úgy még több órán keresztül bent tartják őket, illetve hogy rabosításra sor került-e, mivel az előállítást követően a BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság járt el.

A parancsnoki kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-ának (3) bekezdése alapján a rendőrök az intézkedési kötelezettségüknek eleget tettek. Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatásra szólítottak fel mindenkit, a helyszínen az esetről megfelelően tájékoztottak. A begyűjtött információk alapján megállapítást nyert, hogy a Btk. 339. §-ának (2) bekezdés a) pontja alapján szándékos bűncselekmény elkövetése történt. A panaszost (és még két személyt) az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján elfogták. A személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján jogszerű, szakszerű és arányos volt.

B.

1) A panaszossal szemben az elfogását követően a BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Körzeti Megbízotti Alosztály r. főtörzsszázlósza, egy közterület felügyelő (X egység), illetve a Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály r. törzsőrmeester járőrvezetője és r. őrmester járőre (Y egység) intézkedtek.

2) A BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

a) Az X. és az Y. gépkocsizó tagállomás, az intézkedő egységnek segédkezett a panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságra történő előállításában.

b) Az intézkedés helyszínéről 3 személyt állítottak elő, akiknek gyanúsítottként történő kihallgatásról szóló jegyzőkönyv felvétele a panaszos rokona (gyanúsított) esetében 23 óra 35 perckor, a panaszos (gyanúsított) esetében 0 óra 26 perckor, míg a harmadik személy (gyanúsított) esetében 1 óra 9 perckor kezdődött meg, amit az előállítás időtartamának jogszerű határidején belül hajtottak végre.

c) A BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság állományában szolgálatot teljesítő és a panaszossal szemben intézkedő valamennyi rendőr által részrehajló rendőri intézkedést a rendőrkapitányság vezetője nem tapasztalt.

d) A BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Készleteti Alosztály állományába tartozó r. főtörzsőrmester végezte a panaszos gyanúsítottként történő kihallgatását, továbbá egy r. százados pedig a bűnügyi nyilvántartásba vételét (rabosítását) hajtotta végre.

3) A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője kiegészítő parancsnoki kivizsgálást végzett, amely a panaszos tekintetében az alábbi adatokat tartalmazza.

a) A panaszos gyanúsított ki hallgatása 2016. október 10-én 0 óra 26 perckor kezdődött.

b) A panaszbeadvány azon része tekintetében, miszerint az egyik rendőr azt közölte a panaszossal: ha nem tesz beismerő vallomást, úgy még több órán keresztül benn tartják őket, a parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy a gyanúsított ki hallgatást végző r. főtörzsőrmester nyomozó szóbeli meghallgatása során elmondta, hogy ilyen kijelentést nem tett. A nyomozó csak az eljárás menetéről, illetve arról tájékoztatta a panaszost, hogy amennyiben a felek között az ügy lényeges körülményeiben ellentmondás merül fel, annak feloldása érdekében a nyomozó hatóság a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 124. §-ának (1) bekezdése alapján szembesítést hajt végre.

4) A „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról” elnevezésű dokumentum tanúsága szerint a panaszost 2016. október 9-én 15 óra 15 perckor korlátozták személyi szabadságában, 17 óra 40 perckor helyezték el, és az előállító helyiséget 2016. szeptember 10-én 1 óra 20 perckor hagyta el.

5) A csatolt, fogvatartott kísérésről szóló kiadási nyilvántartás szerint 2016. október 10-én 0 óra 15 perckor adták ki a panaszost az előállító helyiségből, és 1 órakor vitték vissza oda.

III.

A panaszos vitatta a garázdaság bűncselekménye elkövetését, sérelmezte a gyanúsítását. Állítása szerint a rendőrök megfenyegették: ha nem tesz vallomást, benn tartják több órán át a rendőrkapitányságon. A panaszos sérelmezte azt is, hogy nem kapott kihallgatásáról jegyzőkönyvet. A panaszbeadvány felsorolt részeivel kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

1) Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. a IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést

foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál, az Rtv. fentebb idézett rendelkezései mellett figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz., 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közzlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettese a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárási törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92-93/B. §-ai tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárási törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

2) A gyanúsítás szabályait a Be. 179-180. §-ai tartalmazzák. A gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszossal mint gyanúsítottal szemben a törvényi figyelmeztetések elhangzottak, ezek között az is, hogy a gyanúsított kihallgatásával szemben a Be. 196. §-a alapján panasszal élhet. A panaszos erre érdemben reagált is.

3) A panasz azon részével kapcsolatban, hogy a panaszos nem követett el garázdaságot, a Testület utal arra, hogy a bűncselekmények büntetőjogi megítélése a bűnügyi hatóságok (nyomozó hatóság, ügyész, büntető bíróság) feladata, amelyek a Btk. és a Be. rendelkezései alapján végzik az eljárási cselekményeket.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a kihallgatását végző rendőr megfenyegette: ha nem tesz vallomást, még bent tartják 2-3 órán keresztül. A panasz ezen részével összefüggésben a Testület hivatkozik arra, hogy a Be. rendelkezései alapján a panaszos feljelentést tehet. A Btk. 303. §-a szerinti kényszervallatás büntette megtörténtének vizsgálata a bünyügyi hatóság feladata.

5) A panaszbeadvány azon részével kapcsolatban, hogy nem kapott jegyzőkönyvet a kihallgatásáról, a Testület szintén utal arra, hogy – mivel egy büntetőeljárás keretében történt mulasztást sérelmez – a Be. 196. §-a alapján jogosult panaszt előterjeszteni.

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület – hatáskörének hiányában – nem vizsgálhatta felül a panaszos fentebb említett sérelmeit.

IV.

A panaszos sérelmezte előállítását, annak körülményeit, azt, hogy hazajutásáról nem gondoskodtak, illetve a rendőri intézkedés részrehajló jellegét.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos, az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, illetve az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadvány szerint a panaszos és két férfi között szóváltás alakult ki, amelynek során megtámadták, megütötték. A panaszos rokona a segítségére sietett. A panaszos kihívta a rendőrséget, majd őt, rokonát és az egyik férfit előállították.

A rendőrségi dokumentumok részben hasonló tényállást tartalmaznak. A segélyhívó számra telefonáló nő elmondta, hogy nekitámadtak a szomszédjának (a panaszos rokonának), és verekedés van. A panaszos rokonának segélytelefonon tett bejelentése szerint őt megtámadták, mentőre van szüksége. A panaszos elfogásáról szóló jelentés szerint a rendőröket azért küldték a helyszínre, mert onnan verekedésről érkezett bejelentés. A rendőrök adatgyűjtés végeztek, amikor is arról szereztek tudomást, hogy a panaszos rokona fejsérülést szenvedett, mentővel kórházba szállították. Az állítólagos támadók szerint a panaszos rokona beléjük kötött, ezután szóváltás alakult ki, majd a rokon kerítésléccel feléjük támadt, ezért az egyik férfi kétszer állon ütötte őt. Ezt követően a panaszos késsel szaladt ki a lakásból a férfiak irányába, és kiabálta feléjük, hogy takarodjanak. Három személyt (köztük a panaszost) előállították, egy személyt tanúként hallgattak ki.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében egyrészt általános bünyügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A bejelentésekben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Btk. 164. §-ának (1) bekezdése szerint az, aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el. A Btk. 339. §-ának (1) bekezdése továbbá szubszidiárius tényállásként határozza meg a garázdaság bűncselekményét: amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az követi el a bűncselekmény vétségi alakzatát, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bünyügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérésre hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üreasedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen mindkét, segélyhívó számra tett bejelentésben előadottak felvethették a fent megjelölt valamely jogellenes cselekmény (testi sértés, illetve garázdaság) – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérések bizonyosan olyan körülmények, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztettek. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszos elfogását, azt követő előállítását, illetve előállítása időtartamát.

a) A panaszos elfogása, illetve előállítása valamennyi rendőrségi dokumentum szerint az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget: tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont elfogását, illetve előállítását.

A rendőrség szerint a panaszos (és két másik személy) a Btk. 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségét követte el. Tekintettel arra, hogy szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérésre hivatkoztak, a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján a tettenérés helye szerint illetékes szervhez, a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságára állították elő.

A hivatkozott elfogási, előállítási okkal kapcsolatban a Testület az alábbiakat rögzíti. Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozott-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvitel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj folyamatos szemmel tartása és megszakítás nélküli üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. 127. §-ának (3) bekezdése szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja szerint tettenérésnek minősül, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, úgyszintén az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy üldözés során elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. oldal].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH 2013. B.13.). A Kúria magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő,

hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az idővesztés nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria idézett magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélküliség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Minthogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelnit, megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti – azaz kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A házban lakó nőtől származó információk alapján a szomszédjának (a panaszos rokonának) nekítámadtak, a verekedés a telefonálás időpontjában is folyik. A bejelentő elmondta azt is, hogy a testvére látja, mi történik a házban. Az elfogásról szóló jelentés szerint a rendőrök akkor értek a helyszínre, amikor a mentősök már jelen voltak, és a sérültet ellátásban részesítették. A rendőrök adatgyűjtést folytattak: meghallgatták a sérültet, a panaszost, és a két állítólagos támadót, valamint egyikük nő rokonát. Az állítólagos támadók a helyszínen úgy nyilatkoztak, hogy a panaszos egy kb. 15 cm pengehosszúságú késsel a kezében szaladt ki a lakásból, és kiabált feléjük. A panaszos maga úgy nyilatkozott az adatgyűjtés során, hogy késsel ment ki a lakásból, kiabált, de szűrő mozdulatot nem tett.

A Testület, anélkül, hogy panaszos cselekményét megítélné, és minősítené – hiszen az hatáskörén kívül esik – úgy értékelte, hogy a rendőrök az elsődlegesen rendelkezésükre álló adatok alapján indokoltan döntöttek a panaszos elfogásáról, és azt követő előállításáról.

Az előállítás jogi indokát illetően a Testület az alábbiakat kívánja rögzíteni. A rendelkezésre álló információk (telefonos bejelentés szövege, „Küldés leírása”, elfogás végrehajtásáról szóló jelentés, a rendőrök kiegészítő jelentése) alapján nem lehet tudni biztosan, hogy az a személy, aki a verekedést látta, őt a rendőrök a helyszínen az adatgyűjtés keretében meghallgatták-e. A telefonos bejelentő (női hang volt) nem mutatkozott be, elmondása szerint a testvére volt az, aki a teljes eseménysort látta. A rendőrségi iratok szerint két nőt hallgattak meg a helyszínen a rendőrök.

Amennyiben a bejelentőt meghallgatták a helyszínen a rendőrök, abban az esetben megvalósult az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítási ok, ugyanis teljesült a tettenéréshez szükséges „folyamatosság” (a szemtanú jelenlétében történt a cselekmény, aki számot ad a rendőrségnek a helyszínen a történetekről).

Tekintettel arra azonban, hogy ez az iratokból egyértelműen nem derült ki, a Testület arra a meggyőződésre jutott, hogy amennyiben a megjelölt kötelező előállítási ok nem is valósult meg, egy másik – mérlegelés szerinti – előállítási ok, nevezetesen az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja (aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható) felhívható. Ez utóbbi előállítási ok ugyanis szükségképpen magában foglalja a tettenérés esetét.

Amennyiben a Testület a bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatti előállítási okot veszi jogszerűnek az intézkedés foganatosítása során, úgy el kell végeznie a tesztet, hogy a mérlegelés szerinti előállítás esetén megfelelt-e az arányosság követelményének a panaszos személyi szabadságának elvonásával járó intézkedés alkalmazása. Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy – amennyiben a tettenérés esete nem forgott fenn (mert azt teljes bizonyossággal sem megállapítani, sem cáfolni nem tudta), a rendőrség az arányosság elvének szem előtt tartásával, jogszerűen foganatosította a panaszos előállítását. A rendőrök úgy tudták legeredményesebben a tényállást tisztázni, hogy – mivel minden érintett a helyszínen maradt – a rendőrségre előállították őket. A panaszos és a többi érintett mielőbbi kihallgatásával a rendőrség a fennálló gyanút megerősíteni (vagy ellenkezőleg: megdönteni) így tudta. A Testület továbbá úgy értékelte, hogy lakóházban elkövetett, erőszakos bűncselekmény megalapozott gyanúja – az ott lakók mielőbbi megnyugtatása érdekében – kellő indokot teremtett a személyi szabadság elvonásával járó intézkedés foganatosítására.

A Testület megítélése szerint a panaszos előállítása jogszerű, indokolt és az elérni kívánt céllal arányosnak tekinthető, amellyel a panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség. (Amennyiben pedig a Testület elfogadja, hogy a panaszos előállításának oka az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja volt, akkor nincs mérlegelési jogkör a rendőrségnek, ezért a panaszos elfogása, illetve az azt követő előállítása ezen okból is jogszerű volt.)

b) A panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat tette a Testület.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) és (4) bekezdése rendelkezik az előállítás időtartamáról. Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart. Ha az előállítás időtartamának az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal – a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően – szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készített jelentésben, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.

Az Rtv. említett rendelkezése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás időtartamot, amit indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4

órával hosszabbítani lehet. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében meghatározott arányossági követelmény is (a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával).

A Testület kifejezetten kérte, hogy a rendőrség tételesen, az időpontok feltüntetése mellett jelölje meg, hogy a panaszos előállításának időtartama alatt milyen, az ő személyét is érintő eljárási cselekmények. A rendőrségi iratok szerint a panaszos előállítása 2016. október 9-én 15 óra 15 perctől másnap 1 óra 22 percig, azaz több mint 10 órán keresztül tartott. A rendőrségi dokumentumok szerint ezen időtartam alatt az alábbiak történtek: a helyszínen a panaszos meghallgatása, beszállítás a rendőrkapitányság épületébe (17 óra 45 perc), ott előállító helyiségben elhelyezés (18 óra), majd a panaszos gyanúsítottként történt kihallgatása (2016. október 10-én 0 óra 26 perctől másnap 1 óráig). A panaszos rokonát előtte hallgatták ki gyanúsítottként, míg a másik férfit a panaszost követően.

A rendőrség nem adott számot arról, hogy miután a panaszos az előállító helyiségben elhelyezték, onnantól kezdve a gyanúsított kihallgatásáig milyen eljárási cselekmények történtek. Feltételezhetően egyes rendőrségi dokumentumokat ekkor készítettek el (például a „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentumot 18 órakerültöltötték ki). A Testület megállapítása szerint több mint hat óra telt el anélkül, hogy a panaszos személyét érintő eljárási cselekményt hajtottak végre. **A Testület megítélése szerint az előállítás időtartama az arányosság követelményének nem felelt meg, szükségtelenül hosszú ideig korlátozták a panaszos személyes szabadságát, ami által sérült az alapjoga.**

A Testület továbbá megállapította, hogy az előállítás időtartamának meghosszabbítása során a rendőrség nem tett eleget az alaki követelményeknek: az előállítás időtartamáról szóló igazoláson csupán az szerepel, hogy azt 4 órával meghosszabbították, illetve az elrendelő aláírásával látta el. Az időtartam meghosszabbítására vonatkozó közlés megtörtéteére nincs utalás, valamint a meghosszabbítás oka nincs feltüntetve. Az előállítás időtartama meghosszabbításának ténye, oka, időtartama, illetve annak közlése az előállításról készített jelentésben nem szerepel. **Az alakiság követelményének megsértése miatt a Testület megállapítja a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét is.**

A Testület a rendelkezésére álló adatok alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos előállítása jogszerű és indokolt, azonban szükségtelenül hosszú volt, ami miatt sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az elbocsátását követően nem segítettek neki abban, hogy otthonába hazajusson.

A panasz ezen része tekintetében a BRFK elfogást foganatosító kerületi rendőrkapitányságának rendőrei nem tudtak érdemben nyilatkozni, a BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságának rendőrei pedig nem nyilatkoztak. Ennek ellenére az ügy körülményei alapján kell mérlegelni azt, hogy a panaszos hazaszállítása a rendőrségtől elvárható volt-e (p. jelezte-e, hogy nem tud hazamenni, vagy nem megfelelő, vékony ruházatban volt, a lakásától több kilométernyire, vagy nem volt nála pénz a hazautazáshoz.) A panaszos nem részletezte, hogy pontosan milyen jellegű segítségre lett volna szüksége: nem derül ki, hogy pénz volt-e nála, vagy önmagában azt sérelmezte, hogy hajnali órában kellett hazajutnia.

Jelen esetben a Testület a GoogleMaps alkalmazás segítségével megállapította, hogy a fogvatartás helye és a panaszos lakása 1,7 km távolságra van egymástól, ami gyalogosan mintegy 20 perc alatt megtehető. Tekintettel arra, hogy az útvonalon éjszakai járatú tömegközlekedési eszköz is jár, azzal és kevés gyaloglással 9 perc alatt megtehető a távolság.

A Testület utal arra, hogy az Rtv. 2. §-a a rendőrséget általános, jogvédelmi és segítségnyújtási kötelezettséggel ruházza fel („A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”).

A Testület már több korábbi állásfoglalásában kimondta, ahogy a jelen esetben is ezt teszi, miszerint a rendőrségnek nincs olyan jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza kell szállítaniuk, vagy akár segédkezniük kellene az állampolgárok hazajutásában. Az Rtv. 2. §-ában foglalt általános jogvédelmi kötelezettségből levezethető, hogy bizonyos esetekben és körülmények között a rendőrök kötelesek az előállított személy visszajutásáról gondoskodni (pl. az éjszakai órákban, ha az előállított személynek nincs pénze és/vagy a hazaszállításáról gondoskodni tudó hozzátartozója/ismerőse, és a rendőri szerv székhelye messze van az előállított lakóhelyétől, vagy előállításának helyszínétől).

A Testület jelen esetben azt a megállapítást tette, hogy megállapította egyrészt jogszabályi kötelezettség hiányában, másrészt a konkrét ügy körülményei alapján nem vált a panaszos hazaszállítása szükségessé, annak elmaradása nem sértette a panaszos tisztességes eljárásához való jogát.

4) A panaszbeadvány szerint a sérelmezett rendőri intézkedés részrehajló volt: szerinte ismeretség miatt nem állították elő az összes támadóját, akik drogfogyasztók és kereskedők, de a rendőrök ezzel sem foglalkoztak.

A BRFK elfogást fogantató kerületi rendőrkapitányságának rendőrei úgy nyilatkoztak, hogy a helyszínen jelenlevő nőket azért nem előállították elő, mert nem merült fel információ arra vonatkozóan, hogy bűncselekményt követtek el. A rendőrök továbbá úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedést az Rtv. 13. §-a (2) bekezdésének megfelelően, részrehajlás nélkül hajtották végre. Az intézkedés alá vont személyekkel, sem a magánéletben, sem rendőri intézkedés során még nem álltak kapcsolatban. A BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságának állományából a panaszossal szemben intézkedő rendőrök tekintetében a kapitányságvezető szintén nem tapasztalt olyat, hogy részrehajlóan intézkedtek.

Az Rtv., említett 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

Jelen ügyben a Testület – a rendelkezésére álló információk alapján – nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan eljárási módra lehetne következtetni, vagy ami alapján a panaszos hátrányos megkülönböztetésben részesült volna. A részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában alapjogi sérelem nem történt. A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a

panaszolt rendőri intézkedések nem ütköztek az Alaptörvényben rögzített diszkrimináció tilalmába.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőröknek – a panaszos, illetve egy másik állampolgár bejelentése nyomán – intézkedési kötelezettségük keletkezett. A panaszos elfogása és azt követő előállítása jogszerűen és indokoltan történt, azonban annak időtartama szükségtelenül hosszú, ezért aránytalan volt, ami miatt súlyosan sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Az előállítás időtartamának meghosszabbítása továbbá nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét idézte elő. Abban a tekintetben, hogy a rendőrség nem biztosította a panaszos hazajutását, a Testület alapjogi sérelmet nem állapított meg. A Testület ugyanakkor nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan rendőri intézkedésre lehetett volna következtetni, ezért megállapítása szerint a panaszolt rendőri intézkedések nem ütköztek a diszkrimináció tilalmába.

Az egyes alapjogok sérelme összességében mindenképpen elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2017. február 16.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag